Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (första avdelningen)

den 13 mars 2025 *

”Begäran om förhandsavgörande – Skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter – Förordning (EU) 2016/679 – Artikel 5.1 d – Principen om riktighet – Artikel 16 – Rätt till rättelse – Artikel 23 – Begränsningar – Uppgifter avseende könsidentitet – Uppgifter som var oriktiga redan när de fördes in i ett offentligt register – Bevismedel – Administrativ praxis som består i att begära bevis för att en könskorrigerande operation genomgåtts”

I mål C-247/23, [Deldits] [i],

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Fővárosi Törvényszék (Överdomstolen för Budapest stad, Ungern) genom beslut av den 29 mars 2023, som inkom till domstolen den 18 april 2023, i målet

VP

mot

Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság,

meddelar

DOMSTOLEN (första avdelningen)

sammansatt av domstolens ordförande K. Lenaerts, tillika tillförordnad ordförande på första avdelningen, domstolens vice ordförande T. von Danwitz (referent), ordföranden på femte avdelningen M.L. Arastey Sahún, samt domarna A. Kumin och I. Ziemele,

generaladvokat: A.M. Collins,

justitiesekreterare: handläggaren I. Illéssy,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 3 juni 2024,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

– VP, genom G. Győző, ügyvéd, E. Polgári och T.L. Sepsi, ügyvéd,

* Rättegångsspråk: ungerska.

[i] Förevarande mål har getts ett fiktivt namn. Detta namn är inte någon av rättegångsdeltagarnas verkliga namn.

– Ungerns regering, genom M.Z. Fehér och R. Kissné Berta, båda i egenskap av ombud,

– Estlands regering, genom N. Grünberg, i egenskap av ombud,

– Spaniens regering, genom S. Núñez Silva och A. Pérez-Zurita Gutiérrez, båda i egenskap av ombud,

– Frankrikes regering, genom R. Bénard, B. Dourthe och B. Fodda, samtliga i egenskap av ombud,

– Nederländernas regering, genom M.K. Bulterman, A. Hanje och J.M. Hoogveld, samtliga i egenskap av ombud,

– Portugals regering, genom P. Barros da Costa, A. Pimenta, J. Ramos och Â. Seiça Neves, samtliga i egenskap av ombud,

– Europeiska kommissionen, genom A. Bouchagiar, H. Kranenborg och Zs. Teleki, samtliga i egenskap av ombud,

och efter att den 12 september 2024 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 16 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) (EUT L 119, 2016, s. 1; rättelse i EUT L 127, 2018, s. 2) (nedan kallad dataskyddsförordningen).

2 Begäran har framställts i ett mål mellan VP, en fysisk person, och Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság (Nationella migrationspolismyndigheten, Ungern) (nedan kallad asylmyndigheten). Målet rör rättelse av uppgifter om VP:s könsidentitet i ett offentligt register som förs av denna myndighet.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

3 Skälen 1, 10, 59 och 73 i dataskyddsförordningen har följande lydelse:

”(1) Skyddet för fysiska personer vid behandling av personuppgifter är en grundläggande rättighet. Artikel 8.1 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad *stadgan*) och artikel 16.1 [FEUF] föreskriver att var och en har rätt till skydd av de personuppgifter som rör honom eller henne.

…

(10) För att säkra en enhetlig och hög skyddsnivå för fysiska personer och för att undanröja hindren för flödena av personuppgifter inom [Europeiska] unionen bör nivån på skyddet av fysiska personers rättigheter och friheter vid behandling av personuppgifter vara likvärdig i alla medlemsstater. En konsekvent och enhetlig tillämpning av bestämmelserna om skydd av fysiska personers grundläggande rättigheter och friheter vid behandling av personuppgifter bör säkerställas i hela unionen. Vad gäller behandlingen av personuppgifter för att fullgöra en rättslig förpliktelse, för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i myndighetsutövning som utförs av den personuppgiftsansvarige, bör medlemsstaterna tillåtas att behålla eller införa nationella bestämmelser för att närmare fastställa hur bestämmelserna i denna förordning ska tillämpas. …

…

(59) Förfaranden bör fastställas som gör det lättare för registrerade att utöva sina rättigheter enligt denna förordning, inklusive mekanismer för att begära och i förekommande fall kostnadsfritt få tillgång till och erhålla rättelse eller radering av personuppgifter samt för att utöva rätten att göra invändningar. …

…

(73) Begränsningar med avseende på specifika principer och rätten till … rättelse eller radering av personuppgifter … kan införas genom unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt, i den mån de är nödvändiga och proportionella i ett demokratiskt samhälle för att upprätthålla den allmänna säkerheten, exempelvis … vid förebyggande, förhindrande, utredning och lagföring av brott eller verkställande av straffrättsliga sanktioner, inbegripet skydd mot samt förebyggande och förhindrande av hot mot den allmänna säkerheten … vad gäller unionens eller en medlemsstats övriga viktiga mål av allmänt intresse, särskilt … förande av offentliga register som förs av hänsyn till ett allmänt intresse … eller skydd av den registrerade eller andras rättigheter och friheter, inklusive socialt skydd, folkhälsa och humanitära skäl. Dessa begränsningar bör överensstämma med kraven i stadgan och [Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, som undertecknades i Rom den 4 november 1950 (nedan kallad Europakonventionen)].”

4 I artikel 1 (”Syfte”) i dataskyddsförordningen föreskrivs följande i punkt 2:

”Denna förordning skyddar fysiska personers grundläggande rättigheter och friheter, särskilt deras rätt till skydd av personuppgifter.”

5 I artikel 2 (”Materiellt tillämpningsområde”) i dataskyddsförordningen föreskrivs följande i punkt 1:

”Denna förordning ska tillämpas på sådan behandling av personuppgifter som helt eller delvis företas på automatisk väg samt på annan behandling än automatisk av personuppgifter som ingår i eller kommer att ingå i ett register.”

6 I artikel 4 i dataskyddsförordningen föreskrivs följande:

”I denna förordning avses med

1) *personuppgifter*: varje upplysning som avser en identifierad eller identifierbar fysisk person (nedan kallad en registrerad), varvid en identifierbar fysisk person är en person som direkt eller indirekt kan identifieras särskilt med hänvisning till en identifierare som ett namn, ett identifikationsnummer, en lokaliseringsuppgift eller onlineidentifikatorer eller en eller flera faktorer som är specifika för den fysiska personens fysiska, fysiologiska, genetiska, psykiska, ekonomiska, kulturella eller sociala identitet,

2) *behandling*: en åtgärd eller kombination av åtgärder beträffande personuppgifter eller uppsättningar av personuppgifter, oberoende av om de utförs automatiserat eller ej, såsom insamling, registrering, organisering, strukturering, lagring, bearbetning eller ändring, framtagning, läsning, användning, utlämning genom överföring, spridning eller tillhandahållande på annat sätt, justering eller sammanförande, begränsning, radering eller förstöring,

…”

7 I artikel 5 (”Principer för behandling av personuppgifter”) i dataskyddsförordningen föreskrivs följande i punkt 1:

”Vid behandling av personuppgifter ska följande gälla:

…

d) De ska vara riktiga och om nödvändigt uppdaterade. Alla rimliga åtgärder måste vidtas för att säkerställa att personuppgifter som är felaktiga i förhållande till de ändamål för vilka de behandlas raderas eller rättas utan dröjsmål (*riktighet*).

…”

8 I artikel 6 (”Laglig behandling av personuppgifter”) i dataskyddsförordningen föreskrivs följande:

”1. Behandling är endast laglig om och i den mån som åtminstone ett av följande villkor är uppfyllt:

…

c) Behandlingen är nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige.

…

e) Behandlingen är nödvändig för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i den personuppgiftsansvariges myndighetsutövning.

…

2. Medlemsstaterna får behålla eller införa mer specifika bestämmelser för att anpassa tillämpningen av bestämmelserna i denna förordning med hänsyn till behandling för att efterleva punkt 1 c och e genom att närmare fastställa specifika krav för uppgiftsbehandlingen och andra

åtgärder för att säkerställa en laglig och rättvis behandling, inbegripet för andra specifika situationer då uppgifter behandlas i enlighet med kapitel IX.

3. Den grund för behandlingen som avses i punkt 1 c och e ska fastställas i enlighet med

a) unionsrätten, eller

b) en medlemsstats nationella rätt som den personuppgiftsansvarige omfattas av.

Syftet med behandlingen ska fastställas i den rättsliga grunden eller, i fråga om behandling enligt punkt 1 e, ska vara nödvändigt för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i den personuppgiftsansvariges myndighetsutövning. Den rättsliga grunden kan innehålla särskilda bestämmelser för att anpassa tillämpningen av bestämmelserna i denna förordning, bland annat: de allmänna villkor som ska gälla för den personuppgiftsansvariges behandling, vilken typ av uppgifter som ska behandlas, vilka registrerade som berörs, de enheter till vilka personuppgifterna får lämnas ut och för vilka ändamål, ändamålsbegränsningar, lagringstid samt typer av behandling och förfaranden för behandling, inbegripet åtgärder för att tillförsäkra en laglig och rättvis behandling, däribland för behandling i andra särskilda situationer enligt kapitel IX. Unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt ska uppfylla ett mål av allmänt intresse och vara proportionell mot det legitima mål som eftersträvas.

…”

9 I artikel 16 (”Rätt till rättelse”) i dataskyddsförordningen föreskrivs följande:

”Den registrerade ska ha rätt att av den personuppgiftsansvarige utan onödigt dröjsmål få felaktiga personuppgifter som rör honom eller henne rättade. Med beaktande av ändamålet med behandlingen, ska den registrerade ha rätt att komplettera ofullständiga personuppgifter, bland annat genom att tillhandahålla ett kompletterande utlåtande.”

10 I artikel 23 (”Begränsningar”) i dataskyddsförordningen föreskrivs följande i punkt 1:

”Det ska vara möjligt att i unionsrätten eller i en medlemsstats nationella rätt som den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet omfattas av införa en lagstiftningsåtgärd som begränsar tillämpningsområdet för de skyldigheter och rättigheter som föreskrivs i artiklarna 12–22 och 34, samt artikel 5 i den mån dess bestämmelser motsvarar de rättigheter och skyldigheter som fastställs i artiklarna 12–22, om en sådan begränsning sker med respekt för andemeningen i de grundläggande rättigheterna och friheterna och utgör en nödvändig och proportionell åtgärd i ett demokratiskt samhälle i syfte att säkerställa

a) den nationella säkerheten,

b) försvaret,

c) den allmänna säkerheten,

d) förebyggande, förhindrande, utredning, avslöjande eller lagföring av brott eller verkställande av straffrättsliga sanktioner, inbegripet skydd mot samt förebyggande och förhindrande av hot mot den allmänna säkerheten,

e) andra av unionens eller en medlemsstats viktiga mål av generellt allmänt intresse, särskilt ett av unionens eller en medlemsstats viktiga ekonomiska eller finansiella intressen, däribland penning-, budget- eller skattefrågor, folkhälsa och social trygghet,

…

h) en tillsyns-, inspektions- eller regleringsfunktion som, även i enstaka fall, har samband med myndighetsutövning i fall som nämns i a–e och g,

…”

Ungersk rätt

11 I 81 § i menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény (2007 års lag nr LXXX om rätt till asyl) av den 29 juni 2007 (*Magyar Közlöny* 2007/83) (nedan kallad asyllagen) föreskrivs följande:

”Den behöriga asylmyndigheten ska i det register som förs inom detta område behandla personuppgifter avseende flyktingar, personer som är subsidiärt skyddsbehövande, vidarebosatta personer, tillfälligt skyddsbehövande samt personer som ansöker om internationellt skydd och personer som omfattas av Dublinförfarandet (nedan tillsammans kallade personer som omfattas av denna lag), uppgifter om deras vistelse och det bistånd och stöd som de är berättigade till, samt senare ändringar av dessa uppgifter, i syfte att

a) kontrollera om de har flyktingstatus eller har ställning som subsidiärt skyddsbehövande, tillfälligt skyddsbehövande eller vidarebosatta personer samt försäkra sig om att de har rätt till de rättigheter som är förknippade med denna ställning,

b) kontrollera om de har rätt till det bistånd och stöd som anges i denna lag och andra författningar,

c) identifiera personen,

d) undvika dubbla förfaranden, och

e) ta reda på om personerna har ansökt flera gånger.”

12 I 82 § i asyllagen föreskrivs följande:

”I detta kapitel avses med uppgifter för identifiering av fysiska personer följande uppgifter om personer som omfattas av denna lag:

…

f) kön.”

13 83 § punkt 1 i samma lag har följande lydelse:

”Asylregistret ska innehålla följande uppgifter om personer som omfattas av denna lag:

a) Uppgifter för identifiering av fysiska personer.

…”

14 I 83/A § punkt 5 i nämnda lag föreskrivs följande:

”Den behöriga asylmyndigheten är skyldig att i asylregistret ex officio radera otillåtet införda uppgifter, rätta felaktigt införda uppgifter och komplettera registret med uppgifter som saknas.”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

15 VP är en iransk medborgare som beviljades uppehållstillstånd på grund av flyktingstatus i Ungern år 2014. Till stöd för sin asylansökan hade VP åberopat sin transsexualitet och ingett läkarintyg från specialister i psykiatri och gynekologi. Enligt dessa intyg var VP en person av manligt kön även om han var född som kvinna. Efter erkännandet av hans flyktingstatus på denna grund registrerades emellertid VP som kvinna i asylregistret, som enligt bestämmelserna i asyllagen förs av asylmyndigheten och som innehåller uppgifter för identifiering, inklusive uppgifter om könstillhörighet, avseende fysiska personer som beviljats asyl.

16 År 2022 gav VP in en ansökan till asylmyndigheten, med åberopande av artikel 16 i dataskyddsförordningen, om att den könstillhörighet som registrerats i asylregistret skulle ändras till manligt kön och att förnamnet skulle ändras. VP bifogade nämnda läkarintyg till denna ansökan. Genom beslut av den 11 oktober 2022 avslog asylmyndigheten ansökan. I skälen till beslutet anförde myndigheten att det inte hade styrkts att VP hade genomgått en könskorrigerande operation och att de intyg som ingetts endast bekräftade transsexualiteten.

17 VP överklagade detta beslut till Fővárosi Törvényszék (Överdomstolen för Budapests stad, Ungern), som är den hänskjutande domstolen. Till stöd för sitt överklagande gjorde VP gällande att transsexualitet per definition innebär ett byte av könsidentitet och att de ingivna läkarintygen bekräftar detta byte. Det framgår av praxis från Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna (nedan kallad Europadomstolen) att det inte krävs att en könskorrigerande operation genomgås för att ett byte av könsidentitet ska erkännas. Ett sådant krav skulle även strida mot bland annat artiklarna 3 och 7 i stadgan. VP anförde vidare att flera medlemsstater, däribland Konungariket Belgien, Konungariket Danmark, Irland, Republiken Grekland, Republiken Malta, Republiken Portugal och Konungariket Sverige, erkänner byte av könsidentitet på grundval av de berörda personernas egna uppgifter. VP preciserade att det i de läkarintyg som ingetts till stöd för överklagandet hänvisas till VP:s manliga utseende och uttryckligen, som diagnos, hänvisas till koden F64.0 i Världshälsoorganisationens (WHO) internationella klassificering av sjukdomar, avseende transsexualism.

18 Asylmyndigheten yrkade för sin del att överklagandet skulle ogillas.

19 Enligt den hänskjutande domstolen innehåller asyllagen visserligen en allmän bestämmelse om rättelse av felaktigt införda uppgifter, men lagen föreskriver varken ett förfarande för erkännande av byte av könsidentitet och/eller därmed sammanhängande byte av förnamn eller under vilka förutsättningar ett sådant erkännande kan ske. Alkotmánybíróság (Författningsdomstolen,

Ungern) fann i sin dom nr 6/2018 av den 27 juni 2018 att det stred mot författningen att den ungerska lagstiftaren underlåtit att införa ett förfarande som gör det möjligt för personer som är lagligen bosatta i Ungern, utan att vara ungerska medborgare, att ändra uppgiften om vilken könstillhörighet och vilket förnamn de har, trots att ungerska medborgare har en sådan möjlighet. Härtill kommer att Europadomstolen, i sin dom av den 16 juli 2020, Rana mot Ungern (CE:ECHR:2020:0716JUD004088817), slog fast att Ungern hade åsidosatt Europakonventionen genom att inte föreskriva något förfarande för rättsligt erkännande av könsidentitetsbyte för flyktingar. Denna lucka i lagstiftningen kvarstår sedan dess, trots dessa domar.

20 Den rådande situationen förvärras av att det sedan år 2020 inte längre finns någon möjlighet till rättsligt erkännande av könsidentitetsbyte för ungerska medborgare. Det var just på grund av denna avsaknad av möjlighet till erkännande enligt nationell rätt som VP överklagade med stöd av artikel 16 i dataskyddsförordningen. Mot bakgrund härav söker den hänskjutande domstolen klarhet i huruvida asylmyndigheten enligt den artikeln är skyldig att rätta uppgifter om könstillhörighet i asylregistret och, om så är fallet, vilka bevis som den registrerade måste lägga fram till stöd för sin ansökan.

21 Det är mot den nu angivna bakgrunden som Fővárosi Törvényszék (Överdomstolen för Budapest stad) har beslutat att vilandeförklara målet och ställa följande frågor till EU-domstolen:

”1. Ska artikel 16 i den allmänna dataskyddsförordningen tolkas så, att den myndighet som enligt nationella rätt har ansvar för att föra register, med avseende på utövandet av den registrerades rättigheter är skyldig att rätta en personuppgift rörande personens könstillhörighet som myndigheten har registrerat om denna uppgift har ändrats sedan den fördes in i registret och därför inte överensstämmer med den i artikel 5.1 d i dataskyddsförordningen angivna principen om att uppgifterna ska vara riktiga?

2. Om fråga 1 besvaras jakande, ska då artikel 16 i dataskyddsförordningen tolkas så, att den person som begär att uppgiften om könstillhörighet ska rättas måste lägga fram bevis till stöd för sin begäran om rättelse?

3. Om fråga 2 besvaras jakande, ska då artikel 16 i dataskyddsförordningen tolkas så, att den person som begär rättelse är skyldig att styrka att denne har genomgått en könskorrigerande operation?”

Prövning av tolkningsfrågorna

Den första frågan

22 Den hänskjutande domstolen har ställt den första frågan för att få klarhet i huruvida artikel 16 i dataskyddsförordningen ska tolkas så, att den innebär en skyldighet för en nationell myndighet med ansvar för att föra ett offentligt register att rätta personuppgifter om en fysisk persons könsidentitet när dessa uppgifter inte är riktiga, i den mening som avses i artikel 5.1 d i förordningen.

23 Det ska inledningsvis erinras om att den registrerade enligt artikel 16 i dataskyddsförordningen ska ha rätt att av den personuppgiftsansvarige utan onödigt dröjsmål få felaktiga personuppgifter som rör honom eller henne rättade. Med beaktande av ändamålet med behandlingen, ska den registrerade ha rätt att komplettera ofullständiga personuppgifter, bland annat genom att tillhandahålla ett kompletterande utlåtande.

24 Denna bestämmelse är ett konkret uttryck för den grundläggande rättighet som stadfästs i artikel 8.2 andra meningen i stadgan, enligt vilken var och en har rätt att få tillgång till insamlade uppgifter som rör honom eller henne och att få rättelse av dem.

25 Artikel 16 i dataskyddsförordningen ska dessutom tolkas mot bakgrund av artikel 5.1 d i dataskyddsförordningen, i vilken principen om riktighet slås fast. I den artikeln anges att personuppgifterna ska vara riktiga och om nödvändigt uppdaterade och det preciseras att alla rimliga åtgärder måste vidtas för att säkerställa att personuppgifter som är felaktiga i förhållande till de ändamål för vilka de behandlas raderas eller rättas utan dröjsmål. Vidare ska denna bestämmelse även tolkas mot bakgrund av skäl 59 i dataskyddsförordningen, enligt vilket förfaranden bör fastställas som gör det lättare för registrerade att utöva sina rättigheter enligt denna förordning, inklusive mekanismer för att begära och i förekommande fall kostnadsfritt få tillgång till och bland annat erhålla rättelse av personuppgifter.

26 Domstolen preciserar härvidlag att det enligt domstolens praxis följer att riktigheten och fullständigheten av personuppgifter ska bedömas i förhållande till det ändamål för vilket de samlades in (se, analogt, dom av den 20 december 2017, Nowak, C-434/16, EU:C:2017:994, punkt 53).

27 Slutligen vill domstolen, med avseende på tolkningen av artikel 16 i dataskyddsförordningen, göra följande påpekanden. Av artikel 1 samt skälen 1 och 10 i dataskyddsförordningen framgår att syftet med förordningen bland annat är att säkerställa en hög nivå på skyddet av fysiska personers grundläggande fri- och rättigheter, i synnerhet den i artikel 8.1 i stadgan och artikel 16.1 FEUF fastslagna rätten till skydd av personuppgifter (dom av den 9 januari 2025, Mousse, C-394/23, EU:C:2025:2, punkt 21 och där angiven rättspraxis).

28 I enlighet med detta syfte ska all behandling av personuppgifter bland annat vara förenlig med de principer för behandling av personuppgifter som anges i artikel 5 i dataskyddsförordningen, vilket inbegriper principen om riktighet som det erinrats om i punkt 25 i förevarande dom, och uppfylla de förutsättningar för laglig behandling av sådana uppgifter som räknas upp i artikel 6 i förordningen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 9 januari 2025, Mousse, C-394/23, EU:C:2025:2, punkt 22 och där angiven rättspraxis).

29 Under dessa omständigheter utgör uppdateringen av de behandlade uppgifterna en väsentlig aspekt av skyddet för den registrerade med avseende på behandlingen av dessa uppgifter.

30 Vad gäller förevarande fall kan följande konstateras. Det är ostridigt i målet att uppgiften om VP:s könsidentitet kan anses utgöra en ”personuppgift” eftersom den avser en identifierad eller identifierbar fysisk person, i den mening som avses i artikel 4.1 i dataskyddsförordningen. Det är även utrett att denna personuppgift är föremål för ”behandling”, i den mening som avses i artikel 4.2 i förordningen, eftersom uppgiften samlas in och registreras av asylmyndigheten i ett offentligt register, det vill säga asylregistret. Detta innebär att behandlingen, som avser uppgifter

som ingår i eller kommer att ingå i ett register, omfattas av dataskyddsförordningens materiella tillämpningsområde enligt artikel 2.1 i förordningen (se, analogt, dom av den 9 januari 2025, Mousse, C-394/23, EU:C:2025:2, punkt 30).

31 Iakttagandet av villkoren för att den aktuella behandlingen ska vara laglig, i den mening som avses i artikel 6 i dataskyddsförordningen, förefaller visserligen inte ha ifrågasatts i det nationella målet. VP – som har begärt en rättelse av sin personuppgift om könsidentitet i enlighet med artikel 16 i förordningen – har emellertid ifrågasatt asylmyndighetens iakttagande av den i artikel 5.1 d i förordningen föreskrivna principen om riktighet.

32 Mot bakgrund av den rättspraxis som det erinrats om i punkt 26 ovan ankommer det på den hänskjutande domstolen att kontrollera huruvida den uppgift som är aktuell i det nationella målet är riktig i förhållande till det ändamål för vilket den samlades in och att, i synnerhet, mot bakgrund av 81 § c i asyllagen, bedöma huruvida syftet med insamlingen av denna uppgift är att identifiera den registrerade. Om så är fallet förefaller denna uppgift således avse den könsidentitet som den registrerade anser sig ha, och inte den könsidentitet som denne hade vid födseln. I ett sådant sammanhang ankommer det, i motsats till vad den ungerska regeringen har hävdat, på den personuppgiftsansvarige, i förevarande fall asylmyndigheten, att beakta den registrerades könsidentitet vid tidpunkten för införandet i asylregistret, och inte den könsidentitet som denne hade vid födseln.

33 Såsom generaladvokaten har påpekat i punkterna 31 och 40 i sitt förslag till avgörande, och mot bakgrund av de handlingar som domstolen har tillgång till, enligt vilka Ungern, inom ramen för förfarandet för beviljande av uppehållstillstånd på grund av flyktingstatus, medgav att VP var en transperson, förefaller följaktligen den personuppgift om VP:s könsidentitet som finns i asylregistret ha varit oriktig redan när den infördes.

34 I motsats till vad den ungerska regeringen har gjort gällande kan en medlemsstat inte åberopa särskilda bestämmelser i nationell rätt som antagits med stöd av artikel 6.2 och 6.3 i dataskyddsförordningen för att uppställa hinder för den rätt till rättelse som föreskrivs i artikel 8.2 i stadgan och som konkretiseras i artikel 16 i dataskyddsförordningen.

35 Det framgår nämligen av skäl 10 tredje meningen i dataskyddsförordningen att dessa särskilda bestämmelser endast är avsedda att ytterligare precisera tillämpningen av bestämmelserna i förordningen, och inte att avvika från dem.

36 Vidare kan rätten till rättelse enligt artikel 16 i dataskyddsförordningen endast begränsas på de villkor som anges i artikel 23 i förordningen, jämförd med skäl 73 i samma förordning. En medlemsstat kan således bland annat, genom nationell lagstiftning, föreskriva begränsningar av denna rätt när det gäller personuppgifter i offentliga register som förs av hänsyn till mål av generellt allmänt intresse. I förevarande fall framgår det emellertid, såsom generaladvokaten har påpekat i punkt 44 i sitt förslag till avgörande, inte av handlingarna i målet att den ungerska lagstiftaren, med beaktande av de villkor som avses i artikel 23 i dataskyddsförordningen, skulle ha begränsat räckvidden av rätten till rättelse eller att asylmyndigheten skulle ha motiverat sitt beslut att inte bevilja den begärda rättelsen med hänvisning till en sådan lagstadgad begränsning. Med förbehåll för den hänskjutande domstolens prövning förefaller det nämligen som om denna vägran inte grundar sig på en lagstiftningsåtgärd som antagits med stöd av artikel 23 i dataskyddsförordningen, utan på bedömningen att VP inte hade styrkt sin könsidentitet.

37 En medlemsstat kan under alla omständigheter inte åberopa att det i dess nationella rätt saknas ett förfarande för rättsligt erkännande av transsexualitet för att uppställa hinder för rätten till rättelse. Det ska härvidlag erinras om att även om unionsrätten inte inkräktar på medlemsstaternas behörighet vad beträffar folkbokföring och rättsligt erkännande av könsidentitet, måste dessa stater emellertid iaktta unionsrätten när de utövar denna behörighet. Nationell lagstiftning, som innebär att en transperson, på grund av att personens könsidentitet inte erkänns, hindras från att uppfylla ett villkor som är en förutsättning för att personen ska beviljas en rättighet som skyddas av unionsrätten, såsom i förevarande fall den rättighet som stadfästs i artikel 8.2 i stadgan och konkretiseras i artikel 16 i dataskyddsförordningen, anses i princip oförenlig med unionsrätten (se, analogt, dom av den 4 oktober 2024, Mirin, C-4/23, EU:C:2024:845, punkterna 53 och 60 samt där angiven rättspraxis).

38 Av det anförda följer att den första frågan ska besvaras enligt följande. Artikel 16 i dataskyddsförordningen ska tolkas så, att den innebär en skyldighet för en nationell myndighet med ansvar för att föra ett offentligt register att rätta personuppgifter om en fysisk persons könsidentitet när dessa uppgifter inte är riktiga, i den mening som avses i artikel 5.1 d i förordningen.

Den andra och den tredje frågan

39 Den hänskjutande domstolen har ställt den andra och den tredje frågan, vilka ska prövas tillsammans, för att få klarhet i huruvida artikel 16 i dataskyddsförordningen ska tolkas så, att en medlemsstat i administrativ praxis får uppställa som villkor för utövandet av rätten till rättelse av i ett offentligt register intagna personuppgifter om en fysisk persons könsidentitet att det läggs fram bevisning, bland annat avseende en könskorrigerande operation.

40 Såsom generaladvokaten har påpekat i punkt 47 i sitt förslag till avgörande preciseras inte i artikel 16 i dataskyddsförordningen vilken bevisning som en personuppgiftsansvarig kan kräva för att det ska anses vara styrkt att de personuppgifter som en fysisk person begär rättelse av är oriktiga.

41 Det ska i detta sammanhang framhållas att den registrerade, som begär rättelse av dessa uppgifter, visserligen kan vara skyldig att lägga fram de relevanta och tillräckliga bevis som, med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet, rimligen kan krävas av den registrerade för att styrka att uppgifterna är oriktiga (se, analogt, dom av den 8 december 2022, Google (Borttagande av påstått felaktigt innehåll), C-460/20, EU:C:2022:962, punkterna 68 och 72). Det ska emellertid preciseras, såsom det har erinrats om i punkt 36 ovan, att en medlemsstat endast får begränsa utövandet av rätten till rättelse under förutsättning att artikel 23 i dataskyddsförordningen iakttas.

42 I artikel 23.1 i dataskyddsförordningen anges att det ska vara möjligt att i unionsrätten eller i en medlemsstats nationella rätt som den personuppgiftsansvarige eller personuppgiftsbiträdet omfattas av införa en lagstiftningsåtgärd som begränsar tillämpningsområdet för de skyldigheter och rättigheter som föreskrivs i artiklarna 12–22 och 34 i förordningen, samt artikel 5 i densamma i den mån dess bestämmelser motsvarar de rättigheter och skyldigheter som fastställs i artiklarna 12–22 i förordningen, om en sådan begränsning sker med respekt för andemeningen i de grundläggande rättigheterna och friheterna och utgör en nödvändig och proportionell åtgärd i ett demokratiskt samhälle i syfte att säkerställa vissa mål som anges i den förordningen såsom viktiga mål av generellt allmänt intresse för unionen eller en medlemsstat. Såsom har påpekats i

punkt 36 ovan kan rätten till rättelse begränsas i samband med att offentliga register förs av hänsyn till mål av generellt allmänt intresse, bland annat för att säkerställa att dessa register är tillförlitliga och konsekventa.

43 I förevarande fall framgår det av begäran om förhandsavgörande att den berörda medlemsstaten har tillämpat en administrativ praxis som innebär att en förutsättning för att transpersoner ska kunna utöva sin rätt till rättelse av i ett offentligt register intagna uppgifter om deras könsidentitet är att de lägger fram bevis för att de genomgått en könskorrigerande operation. En sådan administrativ praxis ger upphov till en begränsning av rätten till rättelse, vilken måste vara förenlig med de villkor som avses i artikel 23 i dataskyddsförordningen, såsom det har erinrats om i punkterna 41 och 42 ovan.

44 För det första ska det påpekas att en sådan administrativ praxis inte uppfyller kravet att räckvidden av den rättighet som föreskrivs i artikel 16 i dataskyddsförordningen i en medlemsstats nationella rätt endast får begränsas genom lagstiftningsåtgärder. Med förbehåll för den hänskjutande domstolens prövning förefaller ungersk rätt nämligen inte innehålla någon lagstiftningsåtgärd som avser de beviskrav som är tillämpliga vid rättelse av uppgifter om könsidentitet för personer som är upptagna i asylregistret.

45 För det andra undergräver en sådan administrativ praxis det väsentliga innehållet i de grundläggande rättigheter som garanteras i stadgan och, i synnerhet, det väsentliga innehållet i rätten till personlig integritet och rätten till respekt för privatlivet, vilka fastslås i artiklarna 3 respektive 7 i stadgan.

46 Enligt artikel 52.3 i stadgan ska de i stadgan garanterade rättigheterna ha samma innebörd och räckvidd som motsvarande rättigheter enligt Europakonventionen, eftersom Europakonventionen ska betraktas såsom lägsta tillåtna skyddsnivå (se, analogt, dom av den 4 oktober 2024, Mirin, C-4/23, EU:C:2024:845, punkt 63 och där angiven rättspraxis).

47 Enligt Europadomstolens praxis skyddar artikel 8 i Europakonventionen, vilken motsvarar artikel 7 i stadgan, en persons könsidentitet såsom en av de grundläggande, och mest intima, aspekterna av en persons privatliv. Denna bestämmelse omfattar således en rätt för var och en att bestämma över de beståndsdelar som skapar en persons identitet som människa, och inbegriper en rätt till självförverkligande för transpersoner, en rätt till respekt för deras fysiska och moraliska integritet och en rätt till respekt och erkännande av deras könsidentitet. Förutom negativa skyldigheter som syftar till att skydda transpersoner från godtyckliga åtgärder från myndigheters sida, följer det även positiva skyldigheter av nämnda artikel 8. Detta innebär att det ska inrättas effektiva och lättillgängliga förfaranden som garanterar att sådana personers rätt till en könsidentitet respekteras på ett verksamt sätt. Med hänsyn till denna rättighets särskilda betydelse, är staternas utrymme för skönsmässig bedömning på detta område begränsat (se, för ett liknande resonemang, dom av den 4 oktober 2024, Mirin, C-4/23, EU:C:2024:845, punkterna 64 och 65 samt där angiven rättspraxis).

48 Europadomstolen har i detta sammanhang bland annat slagit fast att det inte kan vara en förutsättning för att erkänna transpersoners könsidentitet att dessa personer genomgår en av dem oönskad operation (se, för ett liknande resonemang, Europadomstolen, 19 januari 2021, X och Y mot Rumänien, CE:ECHR:2021:0119JUD000214516, §§ 165 och 167 samt där angiven rättspraxis).

49 För det tredje är en sådan administrativ praxis som den som är aktuell i det nationella målet under alla omständigheter varken nödvändig eller proportionerlig för att säkerställa tillförlitligheten och konsekvensen i ett offentligt register, såsom asylregistret, eftersom ett läkarintyg, inbegripet en föregående psykisk diagnos, kan utgöra relevant och tillräcklig bevisning i detta avseende (se, för ett liknande resonemang, Europadomstolen, 6 april 2017, A.P., Garçon och Nicot mot Frankrike, CE:ECHR:2017:0406JUD007988512, §§ 139 och 142).

50 Av det anförda följer att den andra och den tredje frågan ska besvaras enligt följande. Artikel 16 i dataskyddsförordningen ska tolkas så, att fysiska personer som vill utöva sin rätt till rättelse av i ett offentligt register intagna personuppgifter som rör deras könsidentitet kan behöva lägga fram de relevanta och tillräckliga bevis som rimligen kan krävas av dem för att styrka att dessa uppgifter är oriktiga. En medlemsstat får dock under inga omständigheter genom administrativ praxis göra utövandet av denna rätt beroende av att nämnda personer lägger fram bevis för att de har genomgått en könskorrigerande operation.

Rättegångskostnader

51 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (första avdelningen) följande:

1) **Artikel 16 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning)**

   ska tolkas på följande sätt:

   Den innebär en skyldighet för en nationell myndighet med ansvar för att föra ett offentligt register att rätta personuppgifter om en fysisk persons könsidentitet när dessa uppgifter inte är riktiga, i den mening som avses i artikel 5.1 d i förordningen.

2) **Artikel 16 i förordning 2016/679**

   ska tolkas på följande sätt:

   Fysiska personer som vill utöva sin rätt till rättelse av i ett offentligt register intagna personuppgifter som rör deras könsidentitet kan behöva lägga fram de relevanta och tillräckliga bevis som rimligen kan krävas av dem för att styrka att dessa uppgifter är oriktiga. En medlemsstat får dock under inga omständigheter genom en administrativ praxis göra utövandet av denna rätt beroende av att nämnda personer lägger fram bevis för att de har genomgått en könskorrigerande operation.

Underskrifter